

Narodowe Forum Muzyki
Przestrzeń dla piękna

EUROPEJSKA STOLICA KULTURY
WROCŁAW 2016 PREZENTUJE

04 listopada
piątek
20:00

NFM, Sala Czerwona

Orfeo

Bartosz Kokosza – kierownictwo artystyczne

Karolina Kuczyńska – Calliope (sopran)

Marek Belko – Orfeo (tenor)

Michał Czok – Plutone (bas)

Natalia Borcz – I Gracja (sopran)

Kinga Kroker – II Gracja (sopran)

Alicja Kędziora – III Gracja (alt)

Paweł Frasz – Pasterz (bas)

Zespół Wokalny Studenckiego Koła Artystyczno-Naukowego Wokalnej Muzyki Dawnej

Agnieszka Franków-Żelazny – przygotowanie Zespołu Wokalnego Studenckiego Koła Artystyczno-Naukowego Wokalnej Muzyki Dawnej i solistów

Akademicka Orkiestra Barokowa – studenci Katedry Organów, Klawesynu i Muzyki Dawnej Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu oraz wykładowcy

Tomasz Dobrzański – koncepcja i konsultacja

Program:

Biagio Marini (1594–1663) *La Caotorta*

Giovanni Gabrieli (ok. 1554/57–1612) *Canzona XVI a 12*

Domenico Belli (?–1627) *Orfeo dolente* – intermedio I, II, III

Massimiliano Neri (1621–1666) *Sonata decima a 8*

Domenico Belli *Orfeo dolente* – intermedio IV

Floriano Canale (ok. 1550–1603) *La Bevilacqua a 8*

Domenico Belli *Orfeo dolente* – intermedio V

Maurizio Cazzati (1616–1678) *Passacaglia et ciaccona in D* [90']

Koncert w ramach cyklu 1000 lat muzyki we Wrocławiu

DOFINANSOWANO
ZE ŚRODKÓW:

WSPÓLORGANIZATOR:

PARTNER
STRATEGICZNY:

G. Gabrieli

M. Cazzati

WROCŁAW 2016
Europejska Stolica Kultury

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Omówienie

Tomasz Dobrzański

W bezcennej kolekcji włoskich druków muzycznych Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego znajdują się liczne unikatki. Należy do nich egzemplarz *Orfeo dolente* Domenico Bellego, kompozytora florenckiego, który swymi dziełami scenicznymi znacząco przyczynił się do rozwoju akompaniowanej monodii wokalne w początkach opery. Pozostał jednak w cieniu współczesnej mu Cemeraty Florenckiej, w niejasny dla nas dziś sposób nie włączając się w działalność tego wiodącego ugrupowania kompozytorskiego. Można się domyślać, że istniały między kompozytorami antagonizmy, także nie tylko te ideowe. Niewątpliwie znaczący jest fakt, że Giovanni Battista Doni w swych licznych pismach o muzyce scenicznej w ogóle nie wspomina o Domenico Bellim. Giulio Caccini w roku 1617 opisując w jednym z listów przedstawienie niezachowanej do dziś *Andromedy* Bellego, wyraża się o nim w sposób dość ambiwalentny. Styl kompozytorski Bellego określa jako należący do minionej epoki i czyniący fabułę nudną, jednak nie skąpi kompozytorowi słów podziwu za wyobraźnię w stosowaniu harmonii oraz za pokazanie, czego potrafi dokonać monodia z odpowiednio dobranym akompaniamentem. Sam Belli, wysyłając w darze na dwór Medycich *Orfeo dolente* oraz *Arie*, uznaje za stosowne w dołączonym liście bronić swych kompozycji, które zdążyły według niego zyskać sławę trudnych i nienadających się do śpiewania.

O życiu Domenico Bellego wiemy dziś bardzo mało: nie jest znana data ani miejsce narodzin, pierwsza wzmianka o kompozytorze pochodzi z roku 1607. Działał najpierw (od 1608 r.) w kapeli kardynała Ferdynada Gonzagi w Rzymie. Potem, od 1610 do 1613 r. – we Florencji, w kościele San Lorenzo. Był to kościół parafialny Medyceuszy, więc stanowisko to zbliżyło kompozytora do środowiska dworu. W 1618 r. ożenił się ze śpiewaczką i instrumentalistką Angeliką, w roku 1619 oboje zostali oficjalnie przyjęci na dwór medycejski. Jest to ostatnia znana nam data z życia kompozytora.

Domenico Belli pozostawił niewielką spuściznę muzyczną. Razem z *Orfeo dolente* w 1616 r. Belli oddał do druku dwa zbiory kompozycji: *Officium defunctorum* oraz 35 monodycznych utworów w zbiorze *Il primo libro dell'Arie a una e a due voci per sonarsi con il Chitarrone*. Są to jedyne zachowane do dziś owoce jego działalności kompozytorskiej.

Orfeo dolente stanowił intermedium dla *Aminty* autorstwa Torquato Tasso. Przedstawienie odbyło się we Florencji w Palazzo Gherardesca należącym do Ugo Rinaldiego w roku 1616. Sam Ugo Rinaldi brał udział w przedstawieniu jako aktor i jemu też dedykował Belli zachowany we Wrocławiu druk. Autorem libretta intermediów był prawdopodobnie Gabriello Chiabrera, hipoteza o jego autorstwie opiera się na podobieństwie tekstu *Orfeo dolente* i tekstu *Il pianto di Orfeo* Chiabrery, opublikowanego w zbiorze *Favolette da rappresentarsi cantando* (Florencja, 1615). Treść dzieła, oparta na elementach mitu o Orfeuszu, odpowiada wymogom pewnej lekkości i przerywnikowemu charakterowi intermedium. Autor wprowadza pasterzy, gracje i nimfy – postaci, których zadaniem jest pocieszenie Orfeusza i opiewanie miłości. Muzyczną podstawę utworu tworzy *recitar cantando* – największą jego część stanowią monodycznie opracowane dialogi bohaterów. Elementy instrumentalne to czterogłosowe *ritornelli* niewielkich rozmiarów. Rolę muzycznych kulminacji pełnią sześciogłosowe chóry pasterzy.

Domenico Belli nie był z pewnością postacią drugoplanową w początkach historii opery. W czasach, w których pojawiła się bardzo duża produkcja dzieł z kręgu monodii wokalne z basso continuo, wyróżniał się szczególną osobowością. Zdecydowanie nakierowany na wyjątkowe uwypuklenie w muzyce dramatycznego ładunku tekstu, był niezwykle skuteczny w jego odzwierciedlaniu dzięki stosowaniu wyrafinowanych harmonii. Z dużą swobodą kształtował linie basso continuo, oryginalność swą przejawiał w użyciu odległych tonacji, modulacjach i wyrafinowanych konstrukcjach formalnych, zwłaszcza w utworach z wyżej wymienionego zbioru

Il primo libro dell'Arie. W porównaniu z innymi swymi dziełami w *Orfeo dolente* kompozytor najbardziej zbliża się do poszukiwań związanych z nowym modelem spektakli, które miały ekspresyjnie wyrażać uczucia. Co za tym idzie, wzbogaca formuły monodyczne poprzez intensywne stosowanie dysonansów oraz uprzywilejowanie płynności linii melodycznej ściśle związanej z prozodią tekstu.

Orfeo dolente. Musica di Domenico Belli Diviso in cinque Intermedi Con li quali il Signor Ugo Rinaldi ha rappresentato l'Aminta, Favola boschereccia del Signor Torquato Tasso, Wenecja, Ricciardo Amadino, 1616. Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu, Oddział Zbiorów Muzycznych, Sygn. 50015 Mus. Autograf kompozytora znajduje się w bibliotece Fundacji Giorgio Cini w Wenecji.

Pierwsze „współczesne” wykonanie *Orfeo dolente* miało miejsce w Brukseli, 3 marca 1926 r. pod kierunkiem włoskiego muzykologa i organisty Antonio Tirabassiego wraz z *Amintą* Torquato Tasso w wersji francuskiej.

Bartosz Kokosza

Urodził się w 1980 r. w Poznaniu. Ukończył Państwowe Liceum Muzyczne w Poznaniu pod kierunkiem P. Czajki. Absolwent Akademii Muzycznej w Poznaniu (klasa wiolonczeli S. Pokorskiego) oraz Akademii Muzycznej we Wrocławiu (studia podyplomowe w zakresie gry na wiolonczeli barokowej pod kierunkiem J. Thielą). Koncertuje w kraju i za granicą, darzy szczególnym zainteresowaniem historyczne praktyki wykonawcze. Współpracuje z najważniejszymi polskimi zespołami muzyki dawnej, takimi jak Wrocławska Orkiestra Barokowa, Orkiestra Historyczna, Capella Cracoviensis, Accademia dell'Arcadia, Consortium Sedinum, Goldberg Baroque Ensemble. Nie ustannie doskonalili swoje umiejętności, szczególnie w zakresie prowadzenia grupy continuo.

Występuje regularnie jako solista i kameralista. Jest współzałożycielem i wiolonczelistą kwartetu smyczkowego Musicarius. Prowadzi klasę wiolonczeli barokowej oraz Akademicką Orkiestrę Barokową w Akademii Muzycznej we Wrocławiu.

Zespół Wokalny Studenckiego Koła Artystyczno-Naukowego Wokalnej Muzyki Dawnej

Studenckie Koto Artystyczno-Naukowe Wokalnej Muzyki Dawnej powstało w 2015 r. z inicjatywy studentów. Daje ono możliwość poszerzania wiedzy i zarówno teoretycznych, jak i praktycznych umiejętności szczególnie pod kątem śpiewu i prowadzenia zespołu wokalnego. Program działań Koła zawiera organizację koncertów i wykładów, udział w wydarzeniach artystycznych, konferencjach i konkursach, a także spotkania poświęcone analizie literatury i wybitnych wykonaniach muzyki dawnej. Koto działa przy Katedrze Chóralistyki i Prowadzenia Zespołów Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu.

Zespół Wokalny Studenckiego Koła Artystyczno-Naukowego Wokalnej Muzyki Dawnej:

Natalia Borcz, Kinga Kroker – I sopran
Aleksandra Dudycz, Agata Garbarek – II sopran
Alicja Kędziora, Agata Ranz, Wojciech Basiakowski – alt
Marcin Winnicki, Kacper Kubiak, Bartłomiej Witczak – tenor
Paweł Frasz, Michał Kanafa – basy

Akademiczna Orkiestra Barokowa

Orkiestra powstała w 2003 r., kiedy to swoją działalność rozpoczęła Międzywydziałowa Pracownia Muzyki Dawnej. Obecnie działa przy Katedrze Organów, Klawesynu i Muzyki Dawnej, umożliwiając studentom zespołowe i solowe koncertowanie. Kierownikami zespołów byli m.in. A. Kosendiak (2003–2005), Z. Pilch (2005–2007), J. Thiel (2007–2013). Od 2013 r. orkiestrę prowadzi B. Kokosza. W skład orkiestry wchodzi studenci poszczególnych klas Katedry Organów, Klawesynu i Muzyki Dawnej. Zespół zaprasza do współpracy młodych muzyków innych specjalności – studentów zainteresowanych wiedzą

i doświadczeniem z zakresu historycznych praktyk wykonawczych. W programach koncertów odnajdziemy zarówno kompozycje wielkich mistrzów muzyki dawnej, jak i mniej znanych, a niekiedy zapomnianych kompozytorów XVII i XVIII w. Wśród najważniejszych koncertów w historii Akademickiej Orkiestry Barokowej należy wymienić występy podczas: XIII Festiwalu Maj z Muzyką Dawną (2004), 40. Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans (2005), Dni Muzyki Klawesynowej (2006). W listopadzie 2014 r. zespół uczestniczył w pionierskim, ogólnopolskim projekcie, który polegał na połączeniu orkiestr barokowych akademii muzycznych z Poznania, Łodzi i Wrocławia, tworząc w ten sposób Międzyuczelnianą Orkiestrę Barokową.

Skład Akademickiej Orkiestry Barokowej:

Chór I:

Radostaw Kamieniarz, Kornelia Korecka-
-Karbownik, Marta Kowalczyk, Bogna Krawczyk –
skrzypce
Magdalena Borkowska – altówka
Szczepan Dembiński – wiolonczela
Adam Rorat – klawesyn

Chór II:

Olga Szęsztoł, Łukasz Pędrak, Krzysztof
Bartkowski – flety podłużne
Radostaw Dembiński, Elżbieta Kaluchiewicz –
viole da gamba
Julia Karpeta – violone
Karolina Opatka – organy

Chór III:

Noemi Kuśnierz, Weronika Zimnoch, Elżbieta
Stonoga – skrzypce
Sylwia Hulbój – altówka
Magdalena Łączek, Oda Ropion – wiolonczele
Karolina Przybylska – klawesyn

Michele Cinquina – teorba

PEŁNE BIOGRAMY ARTYSTÓW:

www.nfm.wroclaw.pl/repertuar/biogramy

Organizator:

Partner:

Sponsor złoty:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia, współprowadzona przez:

